

Justis- og beredskapsdepartementet (JD)
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Vår referanse: 13/02013-6
Arkivkode: M80
Saksbehandler: Geir Sønstebø
Deres referanse:
Dato: 17.02.2014

HØRINGSSVAR - BRANNSTUDIEN - RAPPORT FRA ARBEIDSGRUPPE SOM HAR VURDERT BRANN- OG REDNINGSVESENETS ORGANISERING OG RESSURSBRUK

Det vises til brev fra Justis- og beredskapsdepartementet av 13. desember 2013 om høring på rapport fra arbeidsgruppe som har vurdert brann- og redningsvesenets organisering og ressursbruk.

KS høringssvar er som følger:

- KS finner behov for å avklare hvilke oppgaver innenfor brann og redning brannvesenet skal ha før man tar stilling til organiseringen.
- KS er enig i at en utvikling mot større enheter vil kunne gi mer robuste brann- og redningstjenester. KS mener imidlertid at den foreslåtte modell 1 (fylkesmodellen) framstår som unødvendig rigid, og vil anbefale en større fleksibilitet i fremtidig valg av organisering, med større vektlegging av lokalkunnskap og forankring i kommunene.
- Ved den framtidige organiseringen av brann- og redningsvesenet og 110-sentralene må betydningen av lokalkunnskap tillegges betydelig vekt. Organiseringen av alle nødetatene må sees i sammenheng. I vurderingen må det også tas hensyn til det igangsatte kommunereformarbeidet.
- KS er enig i viktigheten av høy lederkompetanse og høy kompetanse blant de ansatte i brann- og redningsvesenet. Kompetansen må styrkes der hvor det er nødvendig.
- KS legger til grunn at kommunen ikke skal brukes mer ressurser til brann- og redningsvesenet enn i dag.
- KS mener brannstudien legger for lite vekt på de grunnleggende prinsippene i viktig samfunnssikkerhet og beredskapsarbeid: ansvar, nærhet, likhet og samvirke. Det er også i for liten grad tatt hensyn til hvordan det gode samarbeidet med frivillige kan opprettholdes og utvikles. Hendelser den siste tiden har synt at i spredtbygde samfunn er samarbeidet med lokale og frivillige avgjørende.

- Det må legges til rette for god samhandling med andre nødetater, og alle bør ha fast responstid. I dag kommer brann- og redningstjenesten ofte ført til stedet i forbindelse med trafikkulykker og andre hendelser. Det blir opplevd som veldig krevende. KS mener at det er nødvendig å se brann- og redning i sammenheng med organiseringen av politi og ambulansetjenesten. Totalt må en ivareta kravet om tilfredsstillende tjenester med nærhet til innbyggere, trafikanter og andre.
- KS mener at DLE's (Det lokale elektrisitetstilsynet) oppgaver og ansvar i forhold til brann- og redningsvesenet må utredes nærmere.
- KS ber om at en ser på en større integrering mellom Sivilforsvaret og brann- og redningsvesenet.

Utdypende kommentarer

Det er i mandatet til arbeidet med brannstudien lagt til grunn at brann- og redningsvesenet også framover skal være et kommunalt ansvar.

Endringene som har skjedd de siste tiårene når det gjelder brannvesenets beredskapsansvar går langs tre akser:

- Flere oppgaver. I dag skal et brannvesen håndtere alt fra husbrann, oljesøl i skjærgården, klimahendelser, trafikkulykker med farlig gods osv.
- Flere kompliserte oppgaver. Det blir stadig flere tunneller og en opplever flere skarpe oppdrag. Brann i båt er et annet eksempel.
- Redusert beredskap i andre private og offentlige organisasjoner med beredskapsansvar. Eksempler er Heimevernet og Sivilforsvaret som har redusert antall mannskaper og andre ressurser. Dette gjør at det kan være krevende å få tak i kompetente mannskaper i forbindelse med skogbrann eller oljesøl.

I tillegg er det flere utfordringer med den forebyggende aktiviteten. Det blir flere eldre som bor hjemme lengre. Flere med rus/psykiatriske lidelser bor alene og flere innvandrergupper har mindre kjennskap til brannfarer i et nordisk og moderne samfunn.

En 1. linjes beredskapsorganisasjon er avhengig av å ha nærhet til potensielle hendelser i det meste av landet. Det er derfor viktig å ha god lokal forankring gjennom bruken av deltidsmannskaper og desentralisert struktur på brannstasjonene. De siste tids hendelser viser også det. En mer sentral ledelse og godt samvirke mellom heltids- og deltidsstyrker vil kunne bidra til kompetanseheving og enda bedre beredskap over hele landet.

Utviklingen både på beredskap og den forebyggende siden setter brann- og redningsvesenet på store utfordringer. Samtidig med at den framtidige organiseringen av brann- og redningsvesenet vurderes, er organiseringen av de andre beredskapsetatene - politi og AMK-sentraler under vurdering. Dette må sees i sammenheng. I høringsuttalelsen til politianalysen vedtok KS hovedstyre i sitt møte 19. september 2013 bl.a. om regional organisering av politiet: *«KS mener at flere av dagens 27 politidistrikter kan være for små for å håndtere fremtidens kriminalitetsutfordringer og større kriser/katastrofer. KS vil allikevel fraråde en modell med kun seks politidistrikt/regioner. Politianalyseutvalget undervurderer betydningen av lokalkunnskap i politidistriktenes arbeid og hvor vanskelig det er å sentralisere kompetanse. KS mener generelt at staten bør gjennomgå sin regionale*

organisering – helhetlig og koordinert – og fortrinnsvis finne en felles modell for sine ulike statlige etater.». De argumenter som vektlegges her er også gjeldende for den framtidige organisering av brann- og redningsvesenet og nødmeldingssentralene(110-sentralene). Framtidig organisering av alle nødetatene er under vurdering og det er viktig at dette arbeidet sees i sammenheng. Nødetatene er gjensidig avhengig av hverandre i sitt redningsarbeid. Hvis den regionale organisering er mest mulig lik vil det gjøre samarbeidet enklere og utvikles til det beste for innbyggerne. Det er viktig med god lokalkunnskap og god kompetanse hos de som står i førstelinjen ved en alvorlig hendelse. Det betyr at de geografiske områder en enhet skal dekke ikke må bli for store for å tilfredsstille et slikt krav. Dette er momenter som også er gjeldene ved organiseringen av de framtidige 110-sentraler.

I Brannstudien anbefales det en framtidig organisering av brann- og redningsvesenet ved at det etableres 18(19) enheter som ledes av en brannsjef. Det pekes i rapporten på viktigheten av politisk og administrativ forankring i den enkelte kommune. Den politiske og administrative forankringen i den enkelte kommune er en utfordring ved den foreslåtte modellen og ved modell 2, samtidig som vi har dagens kommunestruktur. Men det finnes allerede i dag gode eksempler på større interkommunale brann- og redningsvesen med god lokal og regional forankring. I rapporten uttales det at alle de tre foreslåtte modellene oppfyller de fleste av de kriterier som er lagt til grunn for arbeidsgruppens vurderinger og anbefalinger. Det er svært usikkert om den anbefalte modellen er vesentlig bedre enn de to andre modellene. Modell 2 er svært lik modell 1, men gir større fleksibilitet til å ta hensyn til lokale forhold, noe som må være en klar fordel. Modell 3 vurderes å kunne fungere godt. Det videre arbeidet med framtidig organisering av brann- og redningsvesenet må skje koordinert med kommunereformarbeidet, og hvor den grunnleggende basis er lokalkunnskap.

Med vennlig hilsen

Helge Eide

Geir Sønstebo